

## Jak úžasná musí ta láska být

*Komu se málo odpouští, málo miluje. (L 7:47b)*

1. čtení: Jeremjáš 33:1-11

Hlavní čtení: Lukáš 7:36-50

### ÚVOD: VIDĚT V LIDECH DOBRO

Milí bratři, milé sestry,

vidět lidi kolem nás v co nejlepším světle. Více si všímat dobrých stránek lidí, kteří s námi sdílejí domácnost, chodí s námi do školy či do práce, nebo prostě jen žijí v naší blízkosti. Je to výzva! Nic snadného to není. Zvláště pokud se jedná o lidi, kteří nás zklamali, podrazili nás, ublížili nám slovem či skutkem. Ale i toto k cestě za Kristem patří: Že se snažíme v druhých lidech zahlédnout víc dobra. Svým způsobem je to věc cviku. Je to křesťanská dovednost, která nespadne z nebe, kterou si do hlavy a do srdce nenalejeme přes noc. Je to dovednost, které se musíme učit pořád, abychom spolu vůbec vydrželi, abychom vedle sebe mohli existovat a tvořit různá společenství.

Jako správný dospívající kluk jsem lidi kolem sebe rozděloval na černé a bílé, tedy na špatné a dobré. Přičemž já sám jsem byl ten dobrý, to je jasné. Toto moje černobílé vidění světa narušovala naše babička. Ona totiž vždycky všechny lidi bránila a omlouvala. Někdo něco zlého provedl a babička na jeho obranu pronesla: *Ale on to tak nemyslel. On to vůbec nechtěl udělat. On to myslel dobře, jen se mu to nepovedlo. On asi nevěděl, co vám tím způsobí. Ale babi, odpovídali jsme jí, on to udělat chtěl. A myslel to zle. Chtěl nám ublížit.* A babička na to: *Je to chudák. Nemůže za to, co dělá.* To nás vždycky rozpálilo do běla... To její omlouvání nám přišlo silně naivní. A možná to bylo lehce naivní počínání, ale každopádně hluboce křesťanské, kristovské.

### I. SPRÁVNÝ ŠIMON

Bratři a sestry, procvičme si tuto dovednost hned na první postavě dnešního příběhu. Zaměříme se na farizea Šimona. Zkusme si ho prohlédnout v tom nejlepším možném světle. Mnoho křesťanů si automaticky nasazuje černé brýle, když v evangeliích čte o farizejích, zákonících a velekněžích. Bereme je bez většího rozmyslu za nepřátele a protivníky Pána Ježíše. A všechny je házíme do jednoho pytle. Zrovna na těch farizejích však i my můžeme leccos obdivovat. Třeba jejich znalost Bible, především Knih Mojžíšových, ale i jiných částí Starého zákona. Byli to lidoví kazatelé, potulní učitelé. A nebyli to žádní pokrytci, kteří by učili druhé, jak mají žít před Bohem a sami by si žili podle svého.

Proč se tedy tak často Pán Ježíš s nimi dostával do křížku? Částečně proto, že farizeové byli příliš horliví, vášniví, nesmlouvaví. Vyžadovali od druhých přísnou poslušnost Mojžíšova zákona. Mlátili kolem sebe Božími příkazy a zákazy – hlava nehlava. A tam, kde se příliš lidé ohání příkazy a zákazy, skutečná láska pohasíná. Tam, kde se nadměru vyžaduje poslušnost, nemá odpuštění místo. Tam, kde roste lidský moralismus, Boží milosrdenství se dusí, třeba jako jahody uprostřed plevelu. Jako by se těchto zapálených kazatelů Ježíš stále znovu ptal: *Kam jste schovali lásku? Kam jste zavřeli odpuštění? Kam jste vyhnali Boží milosrdenství?*

No, zatím jsem toho farizeje moc nepochválil, že? Tak jdeme na to! Především: Farizeus Šimon zve Pána Ježíše k sobě domů ke společnému jídlu. Možná šlo o šabatovou, tedy sobotní hostinu. O slavnostní příležitost po sobotních bohoslužbách, při které si lidé zvali k sobě domů znalce Písma. Šimon si každopádně pozval Ježíše proto, aby s ním u dobrého jídla a pití probíral Boží Zákon. Aby se od něj něčemu přiučil. Nezval ho proto, aby Ježíše ztrapnil nebo zesměšnil nebo opil nebo otrávil nebo uvedl do nějaké nepříjemné situace. Šimonovy záměry byly čisté. Chtěl se s Ježíšem blíže seznámit. Chtěl ho vyzpovídat. Chtěl si o něm udělat obrázek. Chtěl s ním mluvit. Chtěl s ním jíst a pít u jednoho stolu. U svého vlastního stolu! A že si farizeus Šimon nebyl jistý, zda Ježíš je ten očekávaný Mesiáš? To jistě nebyl. Možná právě proto ho pozval. Aby si v tom udělal jasno.

Někteří církevní vykladači na Šimonově jednání hledali nějaké stopy nekalosti. A kdo hledá, ten najde, že? Možná na Ježíše nastražil past. Možná schválně pozval tu ženu hříšnici do svého domu. Aby viděl, jak se Ježíš zachová. Aby viděl, zda ji Ježíš vyžene, což by podle něj měl udělat každý zbožný žid, tím více Boží prorok. Možná si ten Šimon dokonce přál, aby se ta nevěstka Ježíše dotýkala. A tím, aby ho stáhla do svého nemorálního světa a znemožnila v očích přítomných lidí.

Ale myslíte si, bratři a sestry, že kdyby evangelista věděl o tomto Šimonově nekalém záměru, zatajil by to před námi? Těžko! Je tomu spíš naopak: Farizeus, který se drží Zákona, co nejpevněji dokáže, vůbec není nadšený z toho, že vyhlášená hříšnice z jejich města přichází do jeho domu. Že zrovna tato žena kazí tak pěkný podvečer svou přítomností. Šimonovi muselo zhořknout víno v ústech, když ji viděl vcházet.

Krve by se v něm nedořezal. Jeho zbožný žaludek se musel obracet z toho, že v jeho domě je prostitutka. Ne, takovou záludnost mu nepodsouvejme. Šimon ji rozhodně do svého domu nepozval, aby skrze ni kompromitoval Ježíše.

Když to shrneme: Farizeus je dobrý hostitel, který chce svému hostu dopřát jídlo a pití. A který chce svému hostu také naslouchat. Jeho přístup k Pánu Ježíši je nakonec vyhodnocen jako rezervovaný a odtazítý. To je pravda. Ovšem na jeho obranu: Žádné neomalenosti a hrubosti se vůči Ježíšovi nedopustil.

## II. VDĚČNÁ ŽENA

Ale je tomu tak: Šimonův postoj k Ježíšovi bledne ve srovnání s tou hříšnou ženou. Ta žena se objevila v tom domě kvůli Pánu Ježíši. Zřejmě využila toho, že sobotní hostiny byly otevřené široké veřejnosti. Za normálních okolností by ji nikdo do domu učitele Zákona nepustil. A tak přistoupila k Ježíšovým nohám a potírala je vzácným olejem. U toho silně plakala. Její slzy se kutálely jako hrachy po Kristových nohách a mísily se s drahým olejem. A tak ten olej se slzami utírala svými vlasy. To je jiná pohostinnost! To je jiný servis! Farizeus se držel zásad obecné slušnosti, ke kterým nic navíc nepřidával. To někdy úplně stačí. Jakožto svobodný člověk neměl žádnou povinnost umývat nohy svým hostům. To byla práce pro otroky. Vítat se políbením s Ježíšem také nemusel. A mazat hlavu olivovým olejem, to se také nedělalo každému hostovi. My se přece také vůči různým hostům chováme různě. Každou návštěvu vítáme a hostíme jinak. Jedněm nabídneme papuče, druhým říkáme ve dveřích, aby se nezouvali, třetí naopak ani do domu nepouštíme. Jedněm mažeme chlebičky, druhým rozbalíme sušenky, třetím vaříme oběd. Jedněm podáváme pravici, druhé objímáme, třetí líbáme na tvář.

A v zásadě platí přímá úměra: Čím blíž je daná návštěva našemu srdci, tím lépe se snažíme návštěvu pohostit. A přesně v tom je zakopaný pes, bratři a sestry! Ta hříšná žena viděla v Ježíšovi mnohem víc než ten zbožný farizeus. Pro ni byl Ježíš ztělesněním Boží dobroty, Boží lásky, Boží milosti, která je mocnější než její hříchy. A ještě jinak: Ta žena od něj přijala mnohem víc než ten farizeus. Větší dávku Boží přízně. Větší dávku Božího laskavého zájmu. Mocnější podporu ve svém životě z Boží strany. Zřejmě už Ježíše slyšela kázat či vyprávět o Božím království rozevřeném dokořán pro všechny hříšníky, kteří činí pokání. V tom je ten výrazný rozdíl mezi farizejem Šimonem a bezejmennou hříšnicí. Ona si byla vědoma, že toho úplně zdarma dostala moc. A tak chce veřejně projevit svou vděčnost tomu, kdo znovu nastartoval její život.

Proto za ním přišla. Chtěla mu poděkovat. Vždyť díky Kristu do hloubky prožila, že Bůh se jí neštítí. Že Bůh se od ní neodvrací. Že Bůh před ní neuhýbá. Že Bůh je zde i pro ni. A to jí Pán Ježíš na té hostině před zraky všech znovu potvrdí. Neštítí se jejích dotyků. Nezavírá oči před jejími slzami. Neutíká před ní, když ho maže olejem, když svými vlasy utírá jeho nohy.

A zvěstuje jí odpuštění hříchů. Zdůrazňuje, že dobře udělala, když se vírou chytila Božího milosrdenství. A přeje jí život v pokoji. V pokoji s Bohem – to především.

Bratři a sestry, jedna věta v českém překladu zní poněkud zvláště. Pán Ježíš říká Šimonovi:

- *Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku. Komu se málo odpouští, málo miluje.*

Zní to, jako by Bůh té ženě odpustil její hříchy proto, že projevila velikou lásku. Jako by její lidská láska byla zdrojem, pramenem a příčinou Božího odpuštění hříchů. Ale tak tomu není. Zkusme tu větu říct jinak:

- *Její mnohé hříchy už jí byly odpuštěny. Vždyť ta žena teď prokazuje velikou vděčnost. Komu Bůh odpustil málo, ten je Bohu málo vděčný.*

Ona projevuje velikou vděčnost Pánu Ježíši. Proč? Protože jí Kristus odpustil. Boží milosrdenství nás všechny předchází, bratři a sestry. Lidé někdy říkají: *Karma je zdarma*. Ale co je skutečně zdarma, je překvapivá Boží milost. Boží milost, kterou když prožiješ do hloubky, promění se v tobě ve vděčnost. Promění se v tobě v lásku vůči Bohu, který tě znovu postavil na nohy.

## III. BŮH – NEPŘEMOŽITELNÝ V LÁSCE

Bratři a sestry, aniž bychom chtěli tomu farizeovi cokoli vyčítat, všimněme si ještě jedné důležité věci. On chce, aby byl zachován pořádek ve společnosti. Aby černá byla černá. A bílá, aby zůstala bílou. Aby zbožní a poctiví lidé byli přísně odděleni od bezbožných a nepoctivých. Aby čistí nemuseli přicházet do kontaktu s nečistými. Zkrátka a dobře: Aby se ta prostitutka nepromenádovala po jeho domě. Nemá tam co pohledávat. No, Pán Ježíš na to jde jinak. Jemu dokonce nevádí, když se ho ta nevěstka dotýká. Jemu nevádí její hmatatelná blízkost. Jemu je dokonce v tu chvíli jedno, co na to řekne jeho hostitel, co na to řeknou ostatní.

S Ježíšem přichází nový řád postavený na Božím milosrdenství. Nový řád, který díky němu prosakuje i do naší společnosti. Tou ženou zbožní lidé pohrdají. Ale Ježíš nikoli. Ona má k němu blízko. A on k ní. I přesto, že kvůli tomu někteří lidé vyšilují.

A teď pozor! Pán Ježíš zároveň dělá všechno pro to, aby i ten farizeus byl Bohu blíž. Proto ho Ježíš učí, že i on potřebuje Boží očištnou lázeň, Hospodinovo odpuštění. Možná, že Šimon není tak okázale hříšný jako ta žena. Ale to ještě neznamená, že úplně všechno v jeho životě je před Bohem v pořádku. To přece neznamená, že v jeho případě není co odpouštět, není co zlepšovat, není co napravovat.

*Co třeba láska k bližním, milý Šimone? Co třeba láska k té ženě, která teď lituje svých hříchů? Co třeba soucit s jejím životem? Copak ty víš, jak se k tomu řemeslu ona sama dostala? Jakými zvraty procházela už od svého dětství a mládí? Copak ty víš, jak těžce snášela, když si na živobytí musela vydělávat svým tělem? Nevíš nic! Jen Bůh to ví. Jen Bůh to dobře ví. A Bůh se od ní neodvrátil. Bůh slyšel její tichý pláč po nocích. Bůh vnímal, když ona pohrdala sama sebou. Když se na sebe ani do zrcadla nemohla podívat. Bůh viděl, jak s přibývajícím časem ta žena hrubne. Jak její postupně duše znečitlivěla. Protože kdyby se tak neobrnila, musela by asi skočit z mostu. Myslíš si, drahý Šimone, že tu ženu dobře znáš. Že víš, co je zač. A proto pro ni, ty správnáčku, nemáš dobrého slova. Ale na rozdíl od tebe: Bůh ji zná. A nepřestal ji milovat. A v pravý čas jí připomněl, že ji nikdy nepřestal milovat. Skrze Krista jí všechno odpustil. Skrze Krista jí podepřel a daroval jí nový život. A snad jí dá i dost sil k tomu, aby mohla začít žít jinak. Aby se mohla živit jinak. Jak to s tou ženou dopadlo, to nevíme. Vrátila se k těm svým „jistotám“? Začala zase po nějakém čase prodávat své tělo? Buďme upřímní: Možné to je.*

A ten farizeus? Proměnilo se nakonec jeho vnímání světa? Přivedl ho Kristus k takové významné životní změně? Šimon na Kristovo podobenství o dvou dlužnících nijak zvlášť nereaguje. Ale určitě mu došlo, že Ježíš si v tom podobenství dobírá právě jeho. Že ho provokuje. Že ho provokuje jako pravý Boží prorok. Farizeus zakouší, že mu Ježíš vidí až do žaludku. Prorok to rozhodně je. Jeho slova tedy musí mít nějakou váhu. I když jsou těžko stravitelná. *Já, že jsem horší než ta poběhllice? Já, slušný člověk? Já, sloup a opora izraelské víry?* Nevíme, zda to všechno farizeus pobral. Nevíme, zda nakonec překonal svou hrdost a pýchu. Zda přijal Ježíšovu laskavou kritiku. Ale jedno víme: V té kritice probleskuje Boží láska k tomu učenci. Boží mocná láska k tomu člověku. A když Bůh dovedl ke změně tu ženu, proč by to nesvedl i s tím farizejem? Proč by nakonec nemohl proměnit i jeho tvrdé srdce?

Mám takovou zbožnou představu, bratři a sestry. Za patnáct let v tom městě naslouchá učení apoštolů žena, bývalá prostitutka. A muž, bývalý farizeus. Oba křesťané. Oba zasažení Boží dobrotou, kterou jim Kristus potvrdil svým slovem, svým utrpením a svým vzkříšením. Oba proměnění. Oba vděční. Je to jenom fantazie? Copak se to neděje stále dokola? Děje se to. I v našich sborech. I v našich rodinách. I s námi. Chvála Bohu, že se to děje! Amen.